Discongruentie tussen verwachtingen van patiënten en evidence-based medicine en de gevolgen voor de arts-patiëntrelatie

Haio: VANWING Anneleen , KUL
Promotor: GOEDHUYS Jo , KUL
Praktijkopleider: Catry Filip

Context: In de huisartsenpraktijk komt het frequent voor dat de opvattingen van een patiënt over de aanpak van zijn zorg niet rijmen met de beste praktijkvoering als arts volgens evidence-based medicine. Eerder onderzoek geeft aan dat niet-ingeloste verwachtingen een effect hebben op patiënttevredenheid. Een goede relatie opbouwen en onderhouden met patiënten omvat echter meer dan enkel tevredenheid. Het gevolg van niet-ingeloste verwachtingen op de arts-patiëntrelatie in ruime zin is voor zover wij weten niet eerder onderzocht.

Onderzoeksvraag: Welke invloed hebben niet-ingeloste verwachtingen van patiënten op hun beleving van de arts-patiëntrelatie wanneer deze verwachtingen niet overeenkomen met het beleid volgens evidence-based medicine?

Methode: We voerden een oriënterend literatuuronderzoek en een kwantitatieve veldstudie uit. Deze veldstudie gebeurde d.m.v. enquêtes met casussen verspreid in de algemene populatie via internet. De arts- patiëntrelatie voor de casussen werd gemeten met het PDRQ-9 meetinstrument. Na beschrijving van een casus werd aan de respondenten gevraagd of zij een bepaald onderzoek of behandeling zouden willen. Nadien werd uitgelegd waarom dit onderzoek of deze behandeling niet aangewezen was. Na die uitleg werd op basis van stellingen ondervraagd hoe de respondent tegenover de arts en zijn beleid stond.

Resultaten: - Er waren 275 respondenten, waarvan 214 één of meer niet-ingeloste verwachtingen hadden. - De ondervraagden hadden over het algemeen een zeer goede relatie met hun vaste huisarts (gemiddelde PDRQ-9 = 4,13). - Er is geen significante negatieve beleving van de arts-patiëntrelatie na niet-ingeloste verwachtingen (éénzijdige t-test met ! = 0,05). - Er is geen significant negatieve beleving van de arts-patiëntrelatie na niet-ingeloste verwachtingen bij een al op voorhand minder goede arts-patiëntrelatie (éénzijdige t-test met ! = 0,05). - Er is een significant verschil in de beleving van de arts-patiëntrelatie na niet-ingeloste verwachtingen tussen patiënten met een goede arts-patiëntrelatie (PDRQ-9 > 3) en deze met een minder goede arts- patiëntrelatie (PDRQ-9 < 3) (p = 1,53.10-7) - Er is geen significant verschil in beleving van de arts-patiëntrelatie na niet ingeloste verwachtingen tussen mannen en vrouwen. Er is evenmin een significant verschil is tussen jongere patiënten en oudere patiënten.

Conclusie: Deze studie kan niet aantonen dat er een negatieve beleving is van de arts-patiëntrelatie na niet- ingeloste verwachtingen bij een beleid dat de evidence-based medicine volgt. Patiënten die een minder goede relatie hebben met hun vaste huisarts hebben wel een negatievere beleving dan patiënten die wel een goede relatie hebben met hun huisarts. Het is dan ook belangrijk de verwachtingen van de patiënt te achterhalen om deze te addresseren en uitleg te geven over waarom een bepaalde verwachting niet ingelost kan worden. Verder onderzoek dient gedaan te worden om na te gaan of deze bevindingen ook van toepassing zijn in een niet- hypothetische setting.